

Өмірді сақтандыру нарығына шолу

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2026 жылдың 1 жартыжылдығының нәтижесі

Кезеңнің негізгі үрдістері

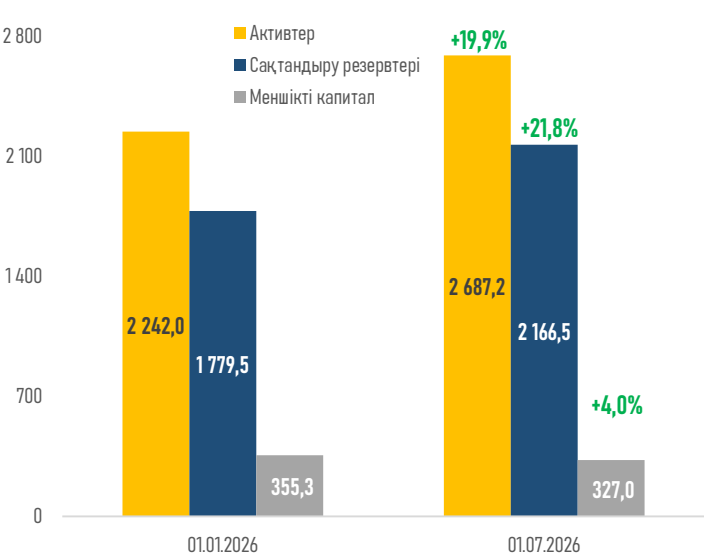
- 2026 жылдың бірінші жартыжылдығында өмірді сақтандыру нарығы жалпы сақтандыруға қарағанда едәуір қарқынды кеңеюін жалғастырды: ӨСК активтері 19,9%-ға өсіп, нәтижесінде олардың жиынтық активтердегі үлесі 57%-дан 61%-ға дейін артты.
- Активтердің негізін бұрынғысынша бағалы қағаздар құрайды, олардың көлемі 14%-ға, немесе ₸260 млрд-қа өсті. Бұл ретте ақша мен салымдар (+47,1%, немесе ₸83,7 млрд) және кері РЕПО операциялары (+47,3%, немесе ₸54,5 млрд) едәуір жылдам ұлғайды. Бұл сақталып отырған жоғары пайыздық мөлшерлемелер жағдайында өтімді және қысқа мерзімді құралдардың жоғары тартымдылығын көрсетеді.
- Жиынтық міндеттемелер активтерге қарағанда жылдамырақ өсіп, 24,9%-ға ұлғайды. Негізгі өсімді күтілетін ақша ағындарының үздік бағалауы (+22,9%, немесе ₸239,6 млрд) және шартта көзделген қызметтер үшін маржа (+21,8%, немесе ₸51,7 млрд) қамтамасыз етті. Бұл ұзақ мерзімді аннуитеттік және жинақтаушы шарттар портфелінің әрі қарай кеңеюімен байланысты.
- Сонымен қатар, РЕПО операциялары бойынша міндеттемелер екі еседен астам артық өсіп (+243,7%, немесе ₸73,5 млрд), бұл өтімділікті басқарудың қысқа мерзімді құралдарын неғұрлым белсенді пайдалануды көрсетеді.
- Сектордың меншікті капиталы орташа өсім көрсетті (+4,0%, бір жыл бұрынғы +25,9%-бен салыстырғанда), бұл бизнестің қарқынды кеңеюі мен таза пайданың төмендеуі аясында қаржылық нәтиже динамикасының барынша салмақты екенін көрсетеді.
- Сақтандыру сыйақыларының өсу қарқыны 2025 жылдың бірінші жартыжылдығындағы 25,9%-бен салыстырғанда жылдық мәнде 30%-ға дейін жеделдеді, алайда өсім жекелеген өнімдерде бұрынғыдан да көбірек шоғырлана түсті. Негізгі драйвер аннуитеттік сақтандыру болды, ол бойынша сыйақылар екі еседен астам өсті (+101,3%, немесе ₸197,6 млрд).

- Аннуитеттік сегменттегі жоғары қарқын БЖЗҚ-дан сақтандыру ұйымдарына зейнетақы жинақтары аударымдарының әрі қарай өсуімен (+92,9%, ₸292,8 млрд-қа дейін) және зейнетақы аннуитеттерін пайдаланудың кеңеюімен қолдау тапты. Нәтижесінде, бұл өнімнің ӨСК жиналған сыйақылар құрылымындағы рөлі бір жыл бұрынғы 40%-дық көрсеткіштен 63%-ға дейін артты.
- Одан кейін қызметтік міндеттерін атқару кезінде қызметкерді жазатайым оқиғалардан сақтандыру жүреді (үлесі бұрынғы 15%-дан 18%-ға дейін өсті), мұнда жұмыспен қамтудың артуы (+113 мың, 2026 жылдың 3 айында) және ірі инфрақұрылымдық жобалардың іске асырылуы жағдайында өсім 54,4%-ды немесе ₸38,7 млрд-ты құрады.
- Сонымен қатар, банк қарыздарына байланысты шарттар бойынша комиссияларды шектеудің, сондай-ақ сұраныстың аннуитеттік өнімдердің пайдасына қайта бөлінуінің әсерінен өмірді сақтандыру (-22,0%) және жазатайым оқиғалардан сақтандыру (-87,9%) бойынша сыйақылар қысқарды.
- Сақтандыру төлемдері жеделдеді (+67,9%, немесе ₸44,2 млрд), мұнда төлемдердің барлық өсімінің 75%-ы жинақталған ұзақ мерзімді портфельдің біртіндеп пісіп-жетілуі аясында аннуитеттік сақтандыруға тиесілі болды.
- Нәтижесінде төлемдердің сыйақыларға қатынасы 13,6%-дан 17,6%-ға дейін өсті.
- Төлемдердің өсуі сақтандыру төлемдері санының да (+33,8%), сондай-ақ олардың орташа мөлшерінің де (+25,6%, ₸213,8 мыңға дейін) ұлғаюымен қатар жүрді, бұл пісіп-жетілу үдерісіне қарай қаржылық нәтижеге түсетін салмақты күшейтеді.
- Сектордың таза пайдасы ₸74,5 млрд-қа (-15,3%) дейін қысқарды, оған сақтандыру қызметінен түсетін кірістердің төмендеуі (-10,6%) және ұзақ мерзімді сақтандыру міндеттемелерінің көлемі ұлғайған кезде сақтандыру бойынша қаржылық шығындардың өсуі (+52,2%) себеп болды. Бұл қысым инвестициялық кірістердің өсуі (+64,3%) есебінен ішінара өтелді.

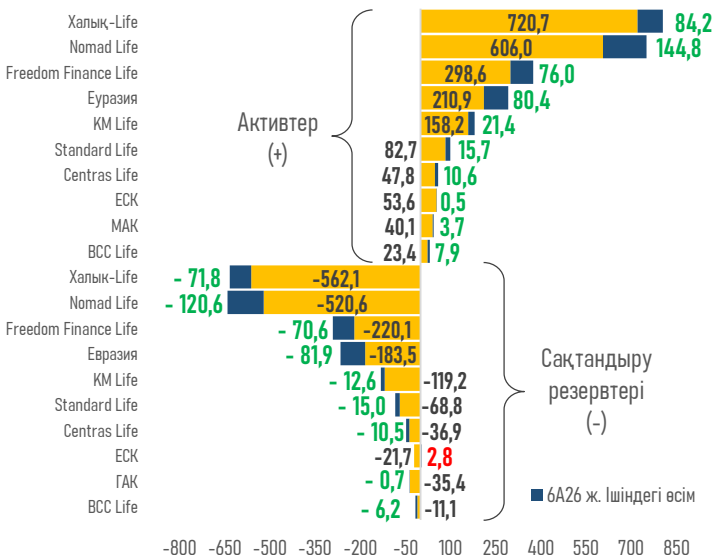
АКТИВТЕР	САҚТАНДЫРУ РЕЗЕРВТЕРІ	МЕНШІКТІ КАПИТАЛ	ТАЗА ПАЙДА (ҚЕХС 17)
₸ 2687,2 млрд	₸ 2166,5 млрд	₸ 562,3 млрд	₸ 74,5 млрд
▲ 19,9%	▲ 21,8%	▲ 4,0%	▼ 15,3%
САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ	ТАЗА САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ	САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ	ТАЗА САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ
₸ 621,5 млрд	₸ 583,3 млрд	₸ 109,4 млрд	₸ 105,5 млрд
▲ 30,0%	▲ 23,9%	▲ 67,9%	▲ 65,0%

Сектордың баланстық (реттеушілік) көрсеткіштері

Сектордың жиынтық көрсеткіштері, млрд теңге

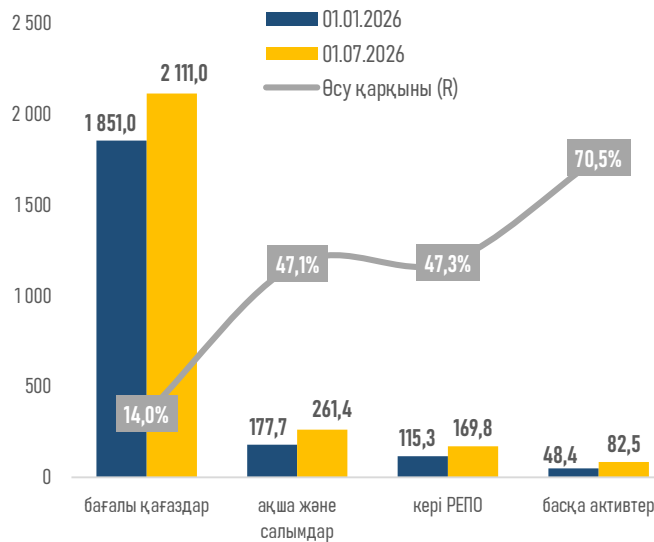

Сақтандыру компаниялары бөлінісіндегі көрсеткіштер, млрд теңге

Сектордың активтері мен міндеттемелерінің құрылымы

Сектор активтерінің құрылымы, млрд теңге

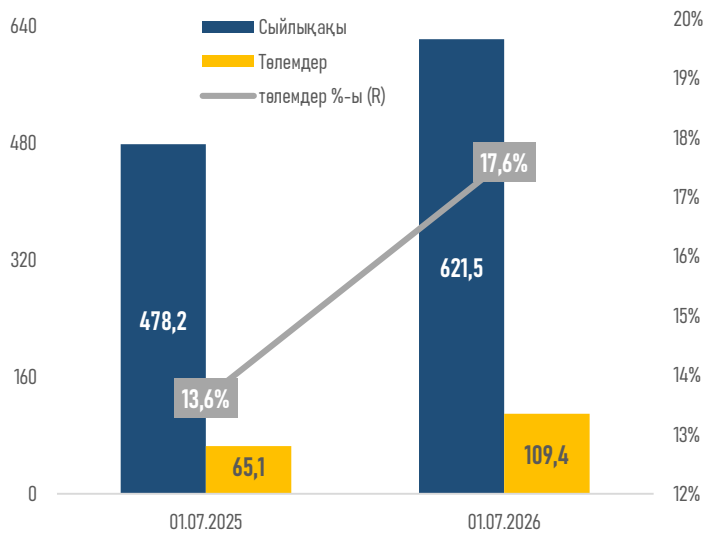

Сектор міндеттемелерінің құрылымы, млрд теңге

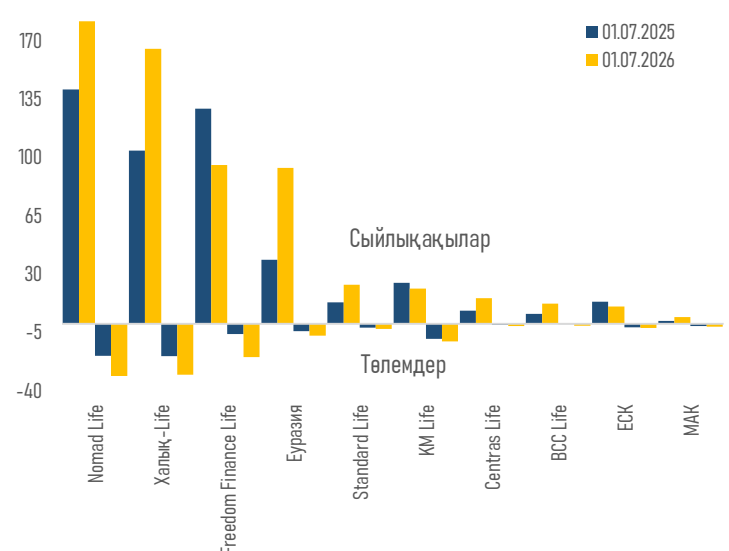

Төлемдердің сыйақыларға қатынасы

Төлемдердің сыйлықақыларға қатынасы, млрд теңге

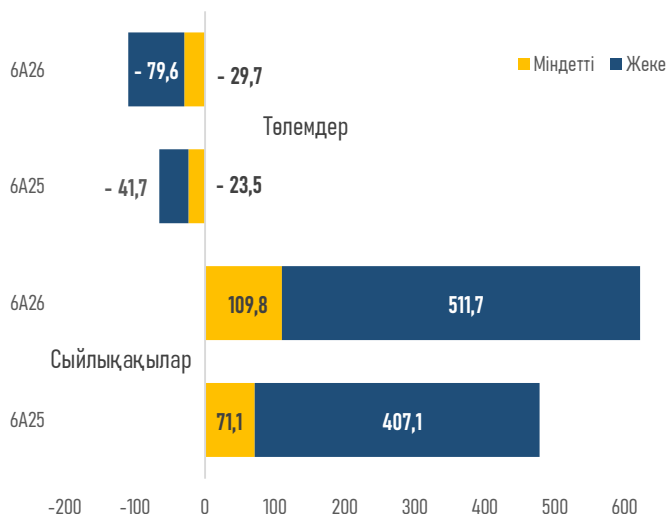

Сақтандыру компаниялары бөлінісінде, млрд теңге

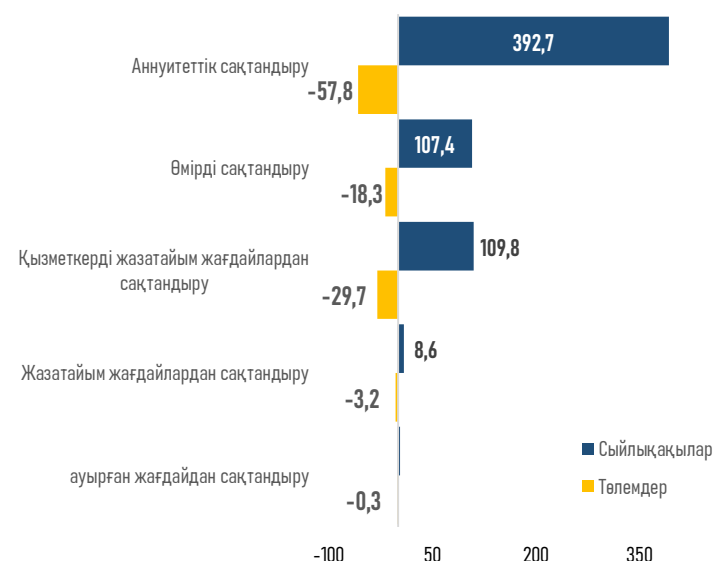

Сыйлықақылар мен төлемдер

Сақтандыру кластары бойынша, млрд теңге

6A26 ж. сыйлықақы мен төлемнің нысаналы мақсаты

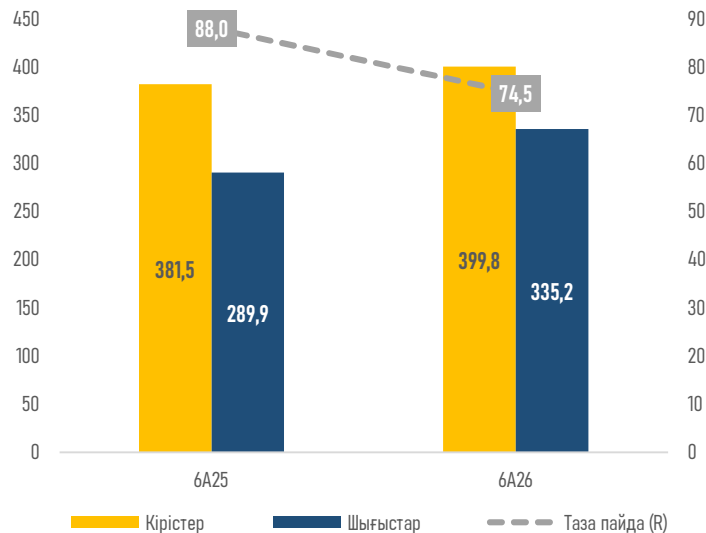

Өмірді сақтандыру нарығының кірістері мен шығыстары

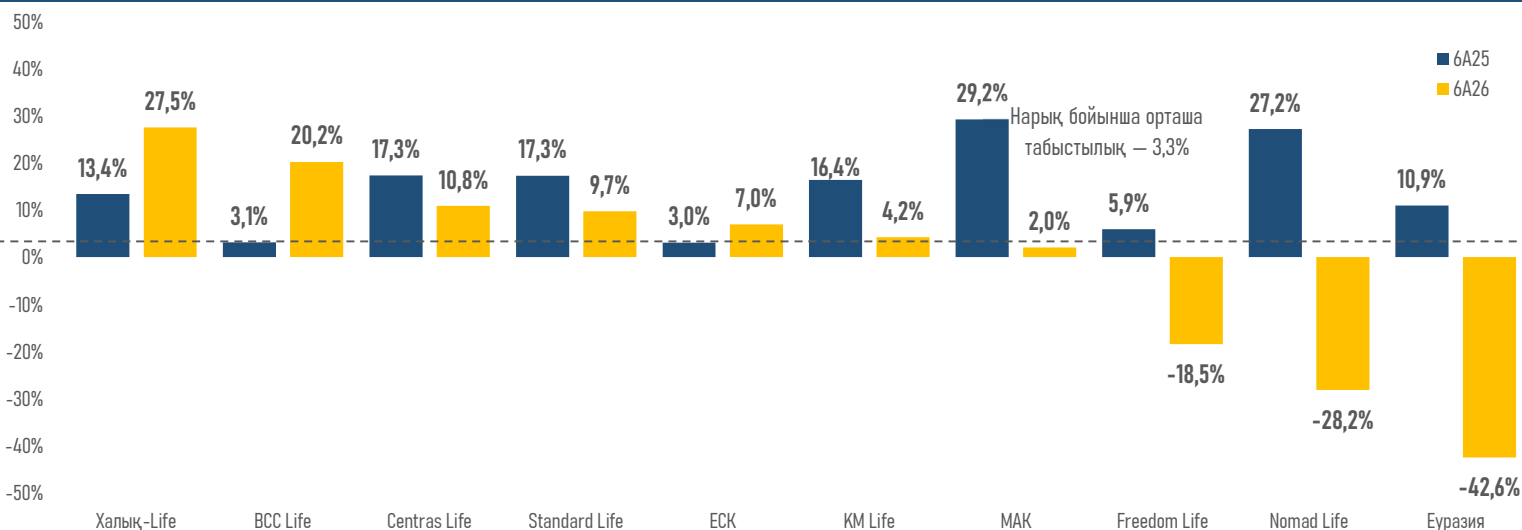
6A26 ж. үшін кірістер мен шығыстардың құрылымы, %

Таза пайда, млрд теңге

Капиталдың орташа өлшенген кірістілігі (RoE)

Кезеңнің қысқаша қорытындысы

Өмірді сақтандыру нарығы дамудың ұзақ мерзімді моделіне көшуін жалғастыруда, онда негізгі рөлді зейнетақы және корпоративтік өнімдер атқарады. Сыйақылардың 80%-дан астамы қазірдің өзінде аннуитеттік сақтандыру мен қызметкерлерді сақтандыруға келеді.

Бір жағынан, мұндай құрылым сектордың бөлшек несие цикліне тәуелділігін төмендетеді, екінші жағынан — өнім желісін әрі қарай әртараптандырудың және классикалық жинақтаушы сақтандыруды дамытудың маңыздылығын арттырады.

Қаржы жүйесіндегі ӨСК ауқымы ұлғаюын жалғастыруда: олардың активтері 72,7 трлн-ға жетті, бұл ел ЖІӨ-нің 1,5%-ына сәйкес келеді. Бұл ретте активтердің шамамен 80%-ы бағалы қағаздарға тиесілі, бұл өмірді сақтандыру компанияларының институционалдық инвесторлар және қаржы құралдарына деген ұзақ мерзімді сұраныс көзі ретіндегі рөлін күшейтеді. Алайда, экономика көлеміне қатысты сектор әрі қарай кеңеюдің айтарлықтай әлеуетін сақтап отыр.

Төлемдердің өсуі қалыптасқан ұзақ мерзімді портфельдің дамуының табиғи бөлігіне айналуға. Бұл ретте төлемдердің озыңқы динамикасына қарамастан, олардың сыйақыларға қатынасы салыстырмалы түрде төмен болып қалуда — 17,6% немесе сыйақылардың бестен бір бөлігінен аз. Портфельдің пісіп-жетілуіне қарай бұл жинақталған активтер мен міндеттемелерді басқарудың тиімділігін сектордың қаржылық нәтижесі мен кірістілігінің бұрынғыдан да маңызды факторына айналдырады.

Екінші жартыжылдықта сектор, аннуитеттік және корпоративтік сақтандыруды әрі қарай дамытудың арқасында, оң динамиканы сақтап қалуы ықтимал. Бұл ретте өсудің тұрақтылығы жаңа сыйақылардың көлеміне ғана емес, сондай-ақ ӨСК-нің өнім желісін әртараптандыру, өсіп келе жатқан ұзақ мерзімді резервтер көлемін тиімді орналастыру және түсімдер, инвестициялық кіріс пен артып келе жатқан төлемдер арасындағы теңгерімділікті қолдау қабілетіне де көбірек тәуелді болады.